ΝΕΟ ΕΤΟΣ: Υπερκατανάλωση και ανέχεια (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 1 Ιανουαρίου, 2009

Με ανάμεικτα αισθήματα υποδεχθήκαμε ένα ακόμη νέο έτος. Αίσθημα ελπίδας ότι αυτό θα είναι καλύτερο από τα προηγούμενα. Αίσθημα απαισιοδοξίας, καθώς, αντικειμενικά κρίνοντας τις διεθνείς εξελίξεις, δεν προσδοκούμε καλά νέα. Αυτά βέβαια ισχύουν για εμάς που ανήκουμε στην προνομιούχα μειονοψηφία των πολιτών του κόσμου, σε αυτούς που απολαμβάνουν τα υλικά αγαθά σε επάρκεια, αν όχι σε αφθονία. Εμείς εκδηλώνουμε κατά τρόπο υστερικό τα αισθήματά μας κατά την είσοδο του νέου έτους, που, αν το σκεφθούμε ορθολογικά, δεν αποτελεί κάποιο σημαντικό γεγονός, αλλά μια ασήμαντη μεταβολή στην αρίθμηση του χρόνου για πρακτικούς και μόνο λόγους. Και όμως εμείς οι έχοντες, και πολύ περισσότερο οι κατέχοντες, κάνουμε τόσες ετοιμασίες.

Καταναλώνετε ή καταναλώνεστε;

Η ενασχόληση των εκπροσώπων του Τύπου με το πρωτοχρονιάτικο τραπέζι και το κόστος του αποτελεί πρόκληση για εκείνους που δεν καταφέρνουν με το μισθό τους να καλύψουν το νοίκι και τους λογαριασμούς των υπηρεσιών που προσφέρει ο σύγχρονος τεχνολογικός πολιτισμός. Καταντά μάλιστα γελοία κενολογία, καθώς μπορούμε να καταθέσουμε, αν είμαστε έντιμοι, ότι δεν είναι ικανή καμμιά ετοιμασία να άρει από μέσα μας την πλήξη και την ανία που μας έχουν κυριεύσει, αφού έχουμε επιλέξει τρόπο βίου χωρίς νόημα. Γι' αυτό και είναι άκρως επίκαιρο και σημαντικό το ερώτημα που οι "αναρχικοί», οι σύγχρονοι κυνικοί, θέτουν στην κοινωνία των εχόντων: "Καταναλώνετε ή καταναλώνεστε;». Είναι τραγική η κατάσταση του σύγχρονου ανθρώπου καταναλωτού, αυτού του δούλου της γαστέρας, του θύματος ενός συστήματος, το οποίο στηρίζεται ακριβώς στην κατανάλωση και υποβαθμίζει σε ακραίο βαθμό το περιβάλλον, για να εξασφαλίσει στους λίγους προνομιούχους άφθονα υλικά αγαθά και στους ελαχίστου ς κατέχοντες υπερκέρδη. Αναλώνεται ο άνθρωπος σε έναν ξέφρενο ρυθμό ζωής για εξασφάλιση αγοραστικής δύναμης, την οποία δύναμη αναλώνει σε βάρος της πνευματικής του υγείας, υποταγμένος στην κενοδοξία, αλλά και της σωματικής του, καθώς γνωρίζει σε βάθος ότι αυτά που καταναλώνει, τόσο κατά την ποσότητα, όσο και κατά την ποιότητα, είναι ασύμβατα με αυτήν και συμβατά μόνο με τα υπερκέρδη των κατεχόντων.

Ο άνθρωπος-καταναλωτής, το πρότυπο του ανθρώπου που βιώνει το υπαρξιακό κενό,

έχει ανάγκη από πολλά τεχνολογικά φώτα, τα οποία του παρέχουν την ψευδαίσθηση υποκατάστασης των πνευματικών φώτων, που ο σύγχρονος πολιτισμός κατέστρεψε με μια άγρια επίθεση κατά των αξιών και των ιδανικών. Έτσι, σπεύδει να φωτίσει πλατείες και δρόμους, αυλές και οικήματα με τρόπο φαντασμαγορικό επιτείνοντας το ενεργειακό πρόβλημα των ημερών, λόγω αυξημένων καταναλώσεων. Και εκείνη την "ιερή» στιγμή της αναγγελίας της εισόδου του νέου έτους, χιλιάδες πυροτεχνήματα "επιχειρούν» να διαλύσουν το σκοτάδι της νύχτας υπό τα χειροκροτήματα των πολιτών, που η καταθλιπτική μοναξιά των μεγαλουπόλεων εξώθησε στους δρόμους με την ελπίδα να δρέψουν μια στάλα χαράς. Αλλά τα πυροτεχνήματα έχουν πάψει να συγκινούν τις ψυχές εδώ και τουλάχιστον πενήντα χρόνια. Δυστυχώς όμως ο τεχνολογικός πολιτισμός δεν βρήκε υποκατάστατά τους. Απλώς πολλαπλασίασε τις ποικιλίες τους.

Υπαρξιακό κενό και τζόγος

Ο άνθρωπος του υπαρξιακού κενού ζει με τον τρόμο του θανάτου, τον οποίο εξορκίζει με κάθε τρόπο. "Χρόνια πολλά» είναι η ευχή που ανταλλάσσουμε κατά κόρο αυτήν την περίοδο. Χρόνια πολλά θέλουμε να ζήσουμε. Και όμως εμείς οι ίδιοι τα ψαλιδίζουμε περιφρονώντας την επιστήμη κατά διπό τρόπο: Με το να υποβαθμίζουμε το περιβάλλον, για το οποίο αισθανόμαστε τα χειρότερα κατακτητικά αισθήματα, και να φθείρουμε το ίδιο μας σώμα εξ αιτίας της ακράτειάς μας.

Έχουμε τέλος μια άκρως περίεργη αίσθηση περί της καλής πράξεως επί τη εισόδω του νέου έτους. Να ξενυχτήσουμε προσφέροντας λατρεία στο θεό του τζόγου, ο οποίος, καθώς είναι άπληστος, μας οδηγεί πολλές φορές στην εξαχρείωση, την οικονομική κατάρρευση και τη διάλυση της οικογένειας. Σαν να μη φθάνουν οι καθημερινές σπονδές στον τζόγο στους πλείστους ναούς, που η Πολιτεία φρόντισε, για το "αγαθό» των πολιτών της, να στήσει σε κάθε οικοδομικό τετράγωνο, με την ελπίδα να αναγνωρίσει κάποτε ο "θεός» την ευλαβική προσήλωση του παίκτη προς τα ιδανικά της "τύχης» και να δώσει, ώστε να του "κάτσει», όπως τονίζει το εκμαυλιστικό σύνθημα της Πολιτείας, που έχει αναλάβει επίσημα ρόλο διαφθορέα των συνειδήσεων των πολιτών!

Πιο πέρα από τις πλούσιες αγορές και το φωτεινό διάκοσμο απλώνεται ο αχανής, εδαφικά και πληθυσμιακά, χώρος της ανέχειας. Εκεί εκατομμύρια παιδιά λιμοκτονούν, καθώς δεν έχουν στη διάθεσή τους ούτε ένα ποτήρι γάλα. Εκατομμύρια πεθαίνουν, καθώς δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα πρόσβασης σε ένα φθηνό εμβόλιο. Εκατομμύρια συνάνθρωποί μας αντιμετωπίζουν τη φρίκη του πολέμου και τις θηριωδίες που εκδηλώνονται από τους αντιπάλους, ιδίως εκτός των πεδίων των μαχών, με θύματα γυναίκες και παιδιά. Όλοι αυτοί πρέπει να υφίστανται τα πάνδεινα, για να έχουμε εμείς εξασφαλισμένο για πολλά ακόμη έτη το πλούσιο καθημερινό, και όχι μόνο πρωτοχρονιάτικο, τραπέζι. Μάλιστα εκδηλώνουμε τα

αφιλάνθρωπα αισθήματά μας, όταν κάποιοι από αυτούς τους καταφρονεμένους επιχειρούν την έξοδο για την επιβίωση και έρχονται να εγκατασταθούν δίπλα μας, διεκδικώντας μέρος της υλικής μας ευημερίας!

Ενας «ενοχλητικός» Αγιος

Σε λίγες ημέρες θα ξηλώσουμε τις φάτνες, που η "προσήλωσή» μας στην παράδοση μάς εξαναγκάζει να στήνουμε ακόμη, χωρίς να πολυκαταλαβαίνουμε γιατί. Όσο για τον ενοχλητικό Άγιο που η Εκκλησία εορτάζει την πρώτη κάθε έτους, τον έχουμε στρεβλώσει τόσο, ώστε να τον εντάξουμε με επιτυχία στις εορταστικές φιγούρες των ημερών: Ήταν λεπτός και με μαύρη γενειάδα, καθώς η άσκηση του σώματος δεν του επέτρεψε να φθάσει στα γηρατειά. Εμείς τον παρασταίνουμε ευτραφέστατο γέρο, πρότυπο καταναλωτού. Υποκαταστήσαμε τις γονυκλισίες του και τις υψώσεις των χεριών για δεήσεις προς το Θεό με λικνίσματα των ομοιωμάτων του σε ρυθμούς άκρως "ανδροπρεπείς» εισηγμένους από τις ανεπτυγμένες στη βιομηχανία του θεάματος χώρες. Στρεβλώσαμε, τέλος, και το όμορφο εκείνο τραγουδάκι, ώστε να λέει ότι ο Άγιος "δεν μας καταδέχται». Αυτός, που ανάλωσε τη ζωή του στην υπηρεσία του συνανθρώπου του, προσφέροντας την περιουσία του, τις γνώσεις του στην ιατρική επιστήμη και το κύρος του επισκοπικού του αξιώματος. Ναι, αυτόν τον κρατούμε μακριά, με την κατηγορία της ακαταδεξίας, έχοντας στη σκέψη ότι, αν μας πλησιάσει, δεν θα μας πλησιάσει για καλό, όπως ο γεράκος της Δύσης, που φέρνει δώρα στους έχοντες, άσχετα αν το έλκηθρο, είναι ζήτημα, μπορεί να φθάσει πλέον στη χώρα μας. Ο άγιος Βασίλειος από την Καισάρεια μας υπενθυμίζει το χρέος μας έναντι των φτωχών και καταφρονεμένων. Και εμείς δεν έχουμε καμμιά διάθεση να προσφέρουμε. Ο σύγχρονος πολιτισμός μάς έμαθε να τα θέλουμε όλα για εμάς και τα πρόσωπα του περιβάλλοντός μας. Και για να τα αποκτήσουμε, δίνουμε ως αντάλλαγμα την ψυχή μας βυθιζόμενοι στο υπαρξιακό κενό.

Ως πότε θα "γιορτάζουμε" κατ' αυτόν τον τρόπο την είσοδο του νέου έτους;

(Πηγή: "Χριστιανική" 10/1/2008)